

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 31 januari 2008 (11.2)
(OR. en)**

5723/08

**EDUC 29
SOC 46**

RAPPORT

från: Coreper I

till: Rådet

Föreg. dok. nr: 5585/08 EDUC 24 SOC 46

Komm. förslag nr: 15292/07 EDUC 211 SOC 460 + ADD 1

Ärende: Utkast till rådets och kommissionens gemensamma lägesrapport 2008 om genomförandet av arbetsprogrammet "Utbildning 2010"
"Livslångt lärande som grundval för kunskap, kreativitet och innovation"
– Antagande

Bifogade utkast till rapport stöds av samtliga delegationer och kommissionen och föreläggs rådet för antagande.

1. INLEDNING

Utbildning är av avgörande betydelse för ekonomiska och sociala förändringar. Om vi vill få den flexibilitet och säkerhet som krävs för att åstadkomma fler och bättre arbeten måste vi se till att alla medborgare tillägnar sig nyckelkompetenser och uppdaterar sina kvalifikationer genom hela livet.¹ Livslångt lärande främjar kreativitet och innovation och gör att medborgarna kan delta fullt ut i det ekonomiska och sociala livet.

Rådet satte därför upp egna ambitiösa mål i arbetsprogrammet "Utbildning 2010". Dessa fungerar sedan i sin tur som stöd för fullföljandet av Lissabonriktlinjerna för sysselsättning och tillväxt. Målen kan endast nås genom fortlöpande och långsiktiga insatser. Framstegen kommer oundvikligen att ske ojämnt. Det är för att kartlägga utvecklingen och styra insatserna i riktning mot svårare områden som rådet och kommissionen utarbetar en gemensam rapport vartannat år.

I detta bidrag till den tredje gemensamma rapporten² pekas på både betydande framsteg och problem i samband med utbildningsreformerna. Det behövs särskilda insatser inom följande områden:

- Förbättring av kvalifikationsnivån. Personer med begränsade kvalifikationer riskerar ekonomiskt och socialt utanförskap. De flesta länder besväras av ett oförändrat högt antal personer med kort skolgång, begränsat deltagande i livslångt lärande bland äldre arbetstagare och lågutbildade samt begränsade kvalifikationer bland migranter. Dessutom kommer framtidens arbetsmarknader i en kunskapsbaserad ekonomi att kräva ännu högre kvalifikationsnivå hos en krympande befolkning i yrkesverksam ålder. Låga kvalifikationer kommer att bli ett ännu större problem.

¹ Kommissionens meddelande "Gemensamma principer för *flexicurity*: fler och bättre arbetstillfällen med en kombination av flexibilitet och trygghet." KOM(2007) 359.

² Rapporten är huvudsakligen baserad på en analys av nationella rapporter och resultaten i förhållande till ett antal indikatorer och riktmärken. Se bilaga 2 och SEK(2007) 1284 *Progress towards the Lisbon objectives in education and training. Indicators and benchmarks 2007*. Den bygger också på resultaten av den öppna samordningsmetoden inom utbildning, särskilt EU:s referensverktyg och ömsesidigt lärande till stöd för medlemsstaternas reformer och motsvarande utbyte som genomförs som en del av Köpenhamns- och Bolognaprocesserna. Den första gemensamma rapporten, se rådets dokument 6905/04 EDUC 43. Den andra gemensamma rapporten, se EUT C 79, 1.4.2006, s. 1.

- Strategier för livslångt lärande. De flesta länder har gjort framsteg när det gäller att fastställa samlade och överordnade strategier. Inom dessa ramar kan framsteg konstateras när det gäller förskoleutbildning, referensramar för kvalifikationer och validering av icke-formellt och informellt lärande. Många länder har dock inte haft någon framgång med att etablera innovativa lärandepartnerskap och hållbar finansiering av effektiva och rättvisa utbildningssystem med hög kvalitet³, särskilt som tillväxten i investeringarna tycks ha avtagit. Särskild uppmärksamhet måste också ägnas åt livslång vägledning. Att se till att reformerna genomförs på ett effektivt vis är en stor utmaning för alla.
- Kunskapstriangeln (utbildning, forskning och innovation). De tre faktorer som kunskapssamhället bygger på spelar en central roll när det gäller att gynna tillväxt och sysselsättning. Det är således viktigt att påskynda reformerna, främja hög kvalitet inom högre utbildning och partnerskap mellan universitet och företag samt att se till att alla utbildningssektorer utnyttjar sin fulla potential att främja kreativitet och innovation.

2. FRAMSTEG PÅ OLIKA OMRÅDEN

Europa har gjort framsteg på ett antal olika områden. Detta betyder inte att framstegen är enhetliga, eller att insatserna kan trappas ned. Det tempo som reformerna genomförs i utgör fortfarande en stor utmaning. De flesta länder har dock genomfört eller håller på att genomföra reformer inom följande områden.

2.1. Strategier för livslångt lärande och kvalifikationssystem

En majoritet av länderna har utarbetat särskilda strategier för livslångt lärande⁴, där de beskriver nationella politiska prioriteringar och förhållandet mellan olika sektorer.⁵

³ Kommissionens meddelande *Effektiva och rättvisa utbildningssystem i Europa*, KOM(2006) 481.

⁴ Rådet har enats om att medlemsstaterna skulle ha fastställt samstämmiga och omfattande strategier för livslångt lärande senast 2006 (Rådets resolution om livslångt lärande från juni 2002, den gemensamma rapporten 2004 och Europeiska rådets vårmöte 2005).

⁵ Se bilaga 1.

De flesta av dessa innehåller en övergripande plan för livslångt lärande som omfattar utbildning av alla slag och på alla nivåer. Några av dem är dock främst inriktade på system för formell utbildning eller på utveckling av specifika faser i det livslånga lärandet.

Det finns tecken på att evidensbasen för utbildningspolitiken håller på att stärkas.⁶ Detta är nödvändigt för systemens allmänna samstämmighet och för en optimal fördelning av resurserna. Vissa länders prioriteringar i syfte att främja flexibla utbildningsvägar och möjligheter till övergång mellan olika delar av systemet stärker också denna samstämmighet.

Referensramar för kvalifikationer och validering av icke-formellt och informellt lärande

Nationella referensramar för kvalifikationer, som är kopplade till den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande,⁷ håller på att utvecklas i de flesta länder⁸. Dessa åtföljs också av en ny inriktning på läranderesultat.

Det håller också på att etableras system för validering av icke-formellt och informellt lärande, även om detta arbete går långsammare⁹. Utmaningen består nu i att förflytta sig från experiment till full tillämpning inom ramen för de nationella kvalifikationssystemen, också i fråga om förbättrat tillträde till högre utbildning och tillträde till utbildningskvalifikationer för lågutbildade och äldre eller arbetslösa arbetstagare.

⁶ BE, nl, DE, EE, EL, HU, UK, BG, CY, ES, IE och TR framställer detta som en förutsättning för sina strategier. Se också SEK(2007) 1098 *Towards more knowledge-based policy and practice in education and training*.

⁷ KOM(2006) 479.

⁸ Se bilaga 1.

⁹ Se bilaga 1.

I Portugal inrättades år 2000 ett rikstäckande nät av centrum för erkännande, validering och certifiering av kompetens (RVCC). För närvarande är nästan 250 000 vuxna i färd med att genomgå valideringsprocessen. Centrumen bedömer och validerar kompetens som rör specifika kvalifikationer. I certifieringsprocessen ingår en undersökning som görs av en extern jury och, om nödvändigt, kompletterande utbildning.

2.2. Förskola

Förskolans betydelse erkänns i ökande grad i hela Europa. Dess möjligheter att bidra till både effektivitet och lika möjligheter avspeglas i utarbetandet av nya angreppssätt och ny politik. Till exempel pågår en översyn av undervisningens innehåll¹⁰, kapacitetsuppbyggande bland lärarna¹¹, utvidgning av den obligatoriska skolgången till att omfatta delar av förskolenivån¹², kvalitetsbedömningar¹³ och ökade investeringar, t.ex. i form av flera anställda inom förskolan¹⁴.

Det har genomförts framgångsrika pilotprojekt och försök i ett antal länder. Utmaningen är nu att övergå från pilotprojekt till ett allmänt införande, stött av investeringar, särskilt i form av högkvalificerad personal.

Mellan 2000 och 2005 steg andelen 4-åringar som går i skola i EU-27 med ca 3 procentenheter till över 85 %¹⁵.

¹⁰ DE, DK och EL.

¹¹ CZ.

¹² CY, DK, EL och PL.

¹³ ES, LT, HR och NO.

¹⁴ AT, BE, CY, DE, DK, EL, ES, HU, MT, NL, PL, SE, SK, UK, HR, IS, NO.

¹⁵ Se bilaga 2.

2.3. Högre utbildning: en framträdande plats på Lissabonagendan

Moderniseringen av den högre utbildningen är av avgörande betydelse både för de tre faktorer som kunskapssamhället bygger på och för Lissabonstrategin. Dess styrning, finansiering och attraktionskraft har fått ökad uppmärksamhet på både europeisk och nationell nivå, något som kompletterar Bolognareformerna.

Det har konstaterats stora framsteg i fråga om ökat oberoende för universiteten. Det rör sig om större ekonomiskt oberoende och nya system för ansvarsutkrävande. Nya sätt att involvera de berörda parterna befinner sig i försöksfasen. Dessa rör huvudsakligen förvaltning av högre utbildningsinstitutioner, men också utveckling av kursplaner¹⁶ eller fastställande av hur man ska mäta läranderesultat¹⁷.

En grupp av institutioner för högre utbildning håller på att utarbeta ett kompendium om bästa praxis för modernisering av universiteten, med både de politiska beslutsfattarna och allmänheten som målgrupper.

2.4. Utbildning i ett bredare politiskt sammanhang på EU-nivå

De allra flesta medlemsstater lägger stor vikt vid utveckling av utbildning och kvalifikationer i sina nationella Lissabonreformprogram för 2005–2008. Detta avspeglar deras betydelsefulla bidrag till genomförandet av de integrerade riktlinjerna för tillväxt och sysselsättning.

Det har gjorts stora framsteg när det gäller att knyta ihop operativa program inom strukturfonderna och de prioriterade områdena inom arbetsprogrammet "Utbildning 2010". Detta har varit särskilt tydligt när det gäller områden med indikatorer och riktmärken.

¹⁶ CY.

¹⁷ BG, LU, SE och TR.

Stora framsteg har också gjorts när det gäller utvecklingen av uropeiska referensredskap till stöd för reformerna. Under 2006 och 2007 antog Europaparlamentet och rådet rekommendationer inom områdena nyckelkompetenser, rörlighetens kvalitet och kvalitetssäkring inom högre utbildning, och de har nu enats om den europeiska referensramen för kvalifikationer.

Generellt sett har kommissionen och medlemsstaterna gjort stora framsteg när det gäller genomförandet av åtgärderna i handlingsplanen för språk 2004–2006.¹⁸

3. OMRÅDEN DÄR DET INTE HAR GJORTS TILLRÄCKLIGA FRAMSTEG

3.1. Genomförandet av livslångt lärande

Genomförandet är fortfarande den största utmaningen när det gäller strategierna för livslångt lärande. Det behövs ett starkt engagemang från institutionernas sida samt samordning och partnerskap med alla relevanta berörda parter. Genom varaktiga insatser kan avsikterna omsättas i politik som i sin tur ger resultat. Lämpliga fördelningssystem och ökade investeringar är av avgörande betydelse. Mycket finns ännu kvar att göra.

Den positiva tendensen när det gäller offentliga utgifter för utbildning under perioden 2000–2003 tycks ha stannat av under 2004.

De samlade offentliga utgifterna i EU för utbildning i procent av BNP steg mellan 2000 (4,7 %) och 2003 (5,2 %), men minskade därefter till 5,1 % under 2004. Det finns fortfarande mycket stora skillnader i utgiftsnivå mellan de olika länderna (mellan 3,3 % av BNP i Rumänien och 8,5 % i Danmark). De privata utgifterna för utbildning i procent av BNP har stigit något sedan 2000, men utvecklingstakten minskade under 2004.¹⁹

¹⁸ Kommissionens arbetsdokument *Rapport om genomförandet av handlingsplanen "Främjande av språkinlärning och språklig mångfald"*, KOM(2007) 554 slutlig/2.

¹⁹ Se bilaga 2.

Samtidigt som områdena med EU-riktmärkning i viss mån avspeglas i nationella mål, finns det länder som inte har fastställt sådana mål.²⁰

3.2. Grundläggande kvalifikationer för alla

När det gäller personer med kort skolgång, utbildning på gymnasienivå och nyckelkompetenser finns det fortfarande stora problem. Det har inte gjorts tillräckliga framsteg sedan 2000 för att EU:s riktmärken ska kunna nås senast 2010. I vissa länder har resultaten faktiskt försämrats mellan 2000 och 2006. Flera länder hade fortfarande en mycket hög andel personer med kort skolgång, över 20 % år 2006. Resultaten för personer med svag läsförmåga har försämrats i stället för att förbättras.

I Europa finns det alltför många ungdomar som lämnar utbildningssystemet utan de kvalifikationer som krävs för att de ska kunna delta i kunskapssamhället och på ett smidigt sätt övergå till yrkeslivet.²¹ Dessa ungdomar riskerar socialt utanförskap. De blir dessutom i praktiken redan tidigt i livet utestängda från att delta i livslångt lärande.

²⁰ Se bilaga 1.

²¹ Kommissionens meddelande om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle, KOM(2007) 498.

Personer med kort skolgång: fortfarande lämnar var sjätte ung människa (15,3 %) i åldersgruppen 18–24 skolan med en utbildning på högst högstadienivå, och deltar inte heller senare i någon form av utbildning. Utvecklingen måste gå snabbare om EU:s riktmärke på 10 % ska kunna nås senast 2010.

I fråga om utbildning på gymnasienivå har utvecklingen gått framåt sakta men säkert. Utvecklingstakten har ökat något på senare år, men inte tillräckligt för att målet för 2010 ska nås (dvs. att minst 85 % av 22-åringarna ska ha åtminstone utbildning på gymnasienivå). Trots att EU har som riktmärke att senast 2010 ha minskat andelen 15-åringar inom EU som har svag läsförmåga med 20 % jämfört med år 2000 har denna andel faktiskt ökat mellan 2000 och 2006.²²

Invandrare och missgynnade minoritetsgrupper klarar sig i de flesta länder sämre på områden med riktmärken.²³ De behöver särskild uppmärksamhet. En integration av dem i förskoleutbildningen skulle förbättra deras språkinlärning och utsikter till en framgångsrik skolgång.

Initiativen för personer med kort skolgång och i socioekonomiskt underläge måste kompletteras. Fritidsaktiviteter (t.ex. inom kultur och sport), lokala partnerskap, engagemang från föräldrarnas sida, uppmärksammande av föräldrarnas lärandebehov samt förbättrad trivsel i skolan för både elever och lärare skulle bidra till detta.

²² Se bilaga 2.

²³ SEK(2007) 1284, s. 50 och 75.

3.3. Lärarutbildning

Den faktor bland skolans egna resurser som har störst betydelse för elevernas resultat är kvaliteten på lärarutbildningen.²⁴

Lärare och utbildare står inför utmaningar i form av allt mer heterogena klasser, krav på ny kompetens och behov av att ta stor hänsyn till individuella lärandebehov. Att skolorna fått större oberoende har medfört ytterligare uppgifter.

Stora grupper av äldre lärare ska ersättas inom den närmaste framtiden, varför yrkets attraktionskraft måste ökas.

Ofta får dock lärarna inte den utbildning de behöver inom de befintliga systemen för lärarutbildning. Det gäller särskilt fort- och vidareutbildning för lärare. Fortbildning för lärare är obligatorisk i elva medlemsstater.

3.4. Högre utbildning: framstående kvalitet, partnerskap och finansiering

Länderna har blivit mer uppmärksamma på vikten av att stärka universitetens roll inom forskning och innovation, och partnerskap mellan universitet och näringsliv har blivit allt vanligare. I många länder återstår det dock mycket att göra i detta avseende²⁵.

Åtgärder som syftar till framstående kvalitet på de högre utbildningsinstitutionerna bör fokusera på både utbildning, forskning och kunskapsöverföring. För närvarande inriktas arbetet inte så ofta på själva undervisningen. Det föreslagna Europeiska institutet för innovation och teknik²⁶ kommer att ge inspiration till förändringar inom utbildnings- och forskningsinstitutionerna genom att bli en referensmodell för utbildning, forskning och innovation.

²⁴ Kommissionens meddelande *Bättre utbildning för lärare*, KOM(2007) 392.

²⁵ God praxis har etablerats i de nordiska länderna och Storbritannien.

²⁶ KOM(2006) 604 slutlig/2.

I Tyskland har förbunds- och delstatsregeringarna genomfört ett initiativ för framstående kvalitet som innebär att det under perioden 2006–2011 avsätts ytterligare 1,9 miljarder EUR för främjande av framstående forskning på universitet som valts ut i konkurrens med varandra. Initiativet omfattar tre aktionslinjer: högre utbildningsinstitutioner, grupper av institutioner för högre utbildning som skapar kontakter mellan universitetsforskning, forskning utanför universitet och näringslivet samt övergripande strategier för universitet med forskning i toppklass.

Det är fortfarande en utmaning att öka investeringarna, däribland investeringarna från privata källor. Samtidigt måste rättvist tillträde till många olika slags studie- och forskningsprogram garanteras. Flera regeringar har infört instrument som ska stimulera privata investeringar, t.ex. skattelättnader²⁷, offentlig-privata partnerskap eller sponsringssystem²⁸, och vissa länder har infört eller ökat kurs- eller anmälningsavgiften.²⁹

De offentliga utgifterna för högre utbildningsinstitutioner i EU, även utbildning och forskning, låg på 1,1 % av BNP för EU-27 år 2004. De varierade mellan 0,6 % (Malta) och 2,5 % (Danmark). De totala utgifterna ligger dock långt under nivån i Förenta staterna. Detta beror huvudsakligen att de privata investeringarna i USA är mer än sju gånger högre. Utgifterna per studerande vid högre utbildningsinstitutioner i USA var mer än dubbelt så höga som EU:s genomsnitt.³⁰

Medan det har gjorts framsteg när det gäller att öka universitetens oberoende och egenansvar, finns det få uppgifter om hur mycket stöd universitetens personal och ledare får för att kunna hantera denna utmaning.

²⁷ ES, SE, SI, SK och TR.

²⁸ AT, FR, HU, IE, LU, LV och UK.

²⁹ AT, DE, IE, NL, SI, UK och HR.

³⁰ SEK(2007) 1284, s. 67.

3.5. Vuxnas deltagande i livslångt lärande

Vuxnas deltagande i livslångt lärande utvecklas inte så att EU:s riktmärke kommer att kunna nås. Det behövs fortfarande en större insats för att öka befolkningens kvalifikationsnivå och uppnå flexibilitet och säkerhet på hela arbetsmarknaden.

Utvecklingen i riktning mot EU:s riktmärke (12,5 %) var i stort sett tillfredsställande fram till 2005.³¹ År 2006 deltog dock i genomsnitt 9,6 % av européerna i åldersgruppen 25–64 i utbildning, vilket är något färre än 2005. Bakom den totala summan döljer sig dock en allvarlig brist på balans: det är mer än sex gånger vanligare att vuxna med hög utbildningsnivå deltar i livslångt lärande än att lågutbildade gör det.

Lågt deltagande i livslångt lärande bland äldre arbetstagare och lågutbildade är ett särskilt stort problem när deltagandet redan är lågt för befolkningen i dess helhet.³² Dessutom är kvalifikationsnivån särskilt låg bland invandrare. De demografiska och arbetsmarknadsrelaterade tendenserna kommer att leda till en ökad efterfrågan på höga kvalifikationer och färre möjligheter för lågutbildade. Mer uppmärksamhet kommer att behöva ägnas utbildning av dessa grupper.

³¹ Utvecklingen var i stort sett tillfredsställande, något som dock berodde på förändrade undersökningsmetoder i ett antal länder vilket fick utvecklingen att se bättre ut än den egentligen var. Se bilaga 2.

³² SEK(2007) 1284, s. 81.

3.6. Yrkesutbildningens attraktionskraft, kvalitet och relevans

Det behövs större insatser för att förbättra yrkesutbildningens kvalitet och attraktionskraft. Detta är ett centralt område för prioriteringar i Köpenhamnsprocessen.³³

En del länder har inrättat avancerade och övergripande kvalitetssäkringssystem³⁴, medan andra fortfarande befinner sig i utvecklingsfasen.³⁵

Den mer utbredda tillämpningen av metoder baserade på läranderesultat inom utbildningsprogram och när det gäller kvalifikationer ökar yrkesutbildningens relevans för arbetsmarknaden. Den förnyade inriktningen på lärlingsplatser, samarbete mellan skolor och företag, och lärande på arbetsplatsen är ännu en positiv faktor. Man kan dock konstatera endast begränsade framsteg när det gäller förmågan att förutse hur behovet av kvalifikationer kommer att utvecklas.

Yrkesutbildningen lider i vissa fall av att vara dåligt integrerad i resten av utbildningssystemet. Förbättrad integration kan bidra till att minska det potentiella frånfallet inom utbildning, då det är utbildningen på de lägre nivåerna som ger de nyckelkompetenser som är nödvändiga för deltagande i yrkesutbildning. Även om vissa medlemsstater³⁶ har gjort livslång vägledning till en viktig politisk prioritering behöver särskild uppmärksamhet fortfarande ägnas åt att förstärka vägledningen för vuxna. Ytterligare framsteg måste också göras när det gäller att underlätta övergången från yrkesutbildning till vidareutbildning eller högre utbildning.

³³ Rådets slutsatser om framtida prioriteringar för ett närmare europeiskt samarbete i fråga om yrkesutbildning. Rådets dokument 14474/06 av den 30 oktober 2006.

³⁴ AT, DE, DK, FI, IE, SE och NO.

³⁵ BG, CZ, ES, FR, LU, MT och SI.

³⁶ FR och IT.

3.7. Rörlighet mellan länder

Det har gjorts stora framsteg när det gäller införandet och användningen av Europass.³⁷ Icke desto mindre är rörlighet mellan länder fortfarande huvudsakligen en effekt av EU-program. De flesta nationella åtgärderna rör högre utbildning. Rörlighet inom yrkesutbildningen är ett särskilt svårt område.

Utlandsstudier är obligatoriska vid Luxemburgs universitet. Alla studerande på kandidatnivå ska genomföra en del av sina studier i utlandet.

4. VÄGEN FRAMÅT

4.1. Livslångt lärande för att uppnå effektivitet och lika möjligheter

Det finns fortfarande stora brister när det gäller den inbördes samstämmigheten i, och omfattningen av, strategierna för livslångt lärande. Det är nu genomförandet som utgör utmaningen och det har i många fall bara just inletts. Strategiernas trovärdighet förutsätter att de knyts till politiska åtgärder, på myndigheternas förmåga att målinrikta resurserna, och på deras förmåga att mobilisera nationella institutioner och berörda parter på alla nivåer genom lärandepartnerskap.

Förbättring av kunskapsbasen

Kunskapen om utbildningspolitikens ekonomiska och sociala effekter måste stärkas.³⁸ Hänsyn till både effektivitet och rättvisa bör ligga till grund för utvecklingen av den europeiska och nationella forskningsbasen för politik och praxis inom utbildning.

³⁷ Europaparlamentets och rådets beslut nr 2241/2004/EG av den 15 december 2004 (EUT L 390, 31.12.2004, s. 6).

³⁸ Se SEK(2007) 1098.

Ömsesidigt lärande och erfarenhetsutbyte mellan politiska beslutsfattare och berörda parterna är en viktig källa till know-how och bör stödjas. Uppföljningen av utvecklingen och genomförandet av strategier för livslångt lärande bör fortsätta och mynna ut i en bedömning av framstegen i den gemensamma rapporten 2010.

Hållbar finansiering

Finansieringens omfattning, effektivitet och hållbarhet är fortfarande av avgörande betydelse. Många länder experimenterar med nya instrument och med incitament till privata investeringar, bland annat målinriktad insatser som riktar sig till enskilda personer, familjer och arbetsgivare. Dessa insatser måste intensifieras.

Förbättring av kvalifikationsnivån

Ökade investeringar i utbildning för tidiga åldrar ger de bästa resultaten både när det gäller effektivitet och rättvisa.³⁹ Att ge barnen möjlighet att tillägna sig nyckelkompetenser i tidig ålder är ett effektivt sätt att etablera en grundval för framtida lärande, vilket ger rättvisare resultat och förbättrar den allmänna kvalifikationsnivån. Övergången till arbetsmarknaden underlättas och kompetensbrister undviks.

Det finns fortsatt efterfrågan på ingenjörer och personer med examen i naturvetenskapliga ämnen. Det är därför angeläget att få till stånd ökad rekrytering till naturvetenskapliga och tekniska studier.

Yrkesutbildningens image, status och attraktionskraft behöver dock stärkas. För att underlätta tillträdet till grundläggande yrkesutbildning, rörlighet och återvändande till utbildningssystemet bör man utveckla flexibla, moduluppbyggda strukturer. Alla medborgare bör ha tillgång till integrerade system för livslång vägledning. Vuxenutbildningen kräver särskild uppmärksamhet.

³⁹ KOM(2006) 481, s. 5.

Arbete för att lösa problemen med socioekonomiska hinder

Utbildning kan bidra till att lösa problemen med socioekonomiska hinder men kan också bidra till att bevara dem. Orättvisa förhållanden på utbildningsområdet för med sig stora kostnader. Det handlar ofta om dolda, men icke desto mindre verkliga kostnader. Rättvisa i fråga om tillträde, deltagande, behandling och resultat måste därför även i fortsättningen prioriteras högt.

Utnyttjande av invandrarers potential

De europeiska samhällenas ökande mångfald ger upphov till ytterligare problem på utbildningsområdet. Invandrarnas resultat, deltagande och utbildningsnivå ligger vanligen fall lägre än genomsnittet. Även om detta till viss del kan förklaras med hjälp av faktorer som socioekonomisk bakgrund och språk, kan man också konstatera att utbildningspolitik och utbildningssystem inte klarar att lösa de problem som finns i och själva kan bidra till att skapa dem.⁴⁰ Denna situation kräver särskild uppmärksamhet så att migranternas ekonomiska och sociala integration, och den interkulturella dialogen, främjas.

Undervisning av hög kvalitet

Läroutbildningen och lärarnas fortbildning måste förbättras. Detta kommer att ge bättre resultat på utbildningsområdet. Det är också av stor betydelse att lärare och utbildare engageras i innovation och reformer. Kommissionen har visat på problemen⁴¹. Den håller också på att genomföra ett offentligt samråd om skolorna.⁴² Problemen kan lämpligen tas upp inom ramen för arbetsprogrammet.

⁴⁰ SEK(2007) 1284, s. 51.

⁴¹ Kommissionens meddelande *Bättre utbildning för lärare*, KOM(2007) 392.

⁴² SEK(2007) 1009 *Schools for the 21st century*.

4.2. Innovation och kreativitet: utbildning som en nyckelfaktor i kunskapstriangeln

Utbildning är avgörande för kunskapstriangeln och därmed också för att främja tillväxt och sysselsättning. Universiteten är här av central betydelse. Spetsforskningsenheter där man fokuserar på undervisning, forskning och kunskapsöverföring spelar en mycket betydelsefull roll. Mycket mer behöver göras för att se till att högre utbildningsanstalter och näringslivet kan arbeta i partnerskap.

Att befolkningen har en bred kompetensbas är en förutsättning för forskning och innovation. Expertis och nyckelkompetenser, särskilt sådana som rör företaganda, kreativitet och förmågan att "lära att lära" måste utvecklas på alla nivåer i alla utbildningssystem. Både skolor och yrkesutbildning kan lämna ett viktigt bidrag till främjandet av innovation. Yrkesutbildning av hög kvalitet kan t.ex. bidra till innovation på arbetsplatsen.

4.3. Bättre styrning: bästa möjliga utnyttjande av resultaten av arbetsprogrammet "Utbildning 2010"

Arbetsprogrammet ger resultat på europeisk och nationell nivå. Utvecklingen av europeiska referensredskap, arbetet i kluster och ömsesidigt lärande ger nya impulser till och stöder ländernas reformer. Utmaningar på utbildningsområdet och utveckling av mänskliga resurser har en framträdande plats i de flesta medlemsstaters nationella reformprogram inom ramen för Lissabonstrategin.

Den öppna samordningsmetodens effektivitet inom utbildningen, dess betydelse och den politiska uppslutningen kan stärkas ytterligare. Både på nationell och europeisk nivå bör uppmärksamheten i särskild grad inriktas mot följande:

- Gemensam utbildningspolitik i ett perspektiv av livslångt lärande med strategiska prioriteringar för hela utbildningssystemet.
- Förbättring av samspelet med relevanta politikområden, t.ex. innovationspolitik, sysselsättnings- och socialpolitik, företagspolitik, forskningspolitik och strukturfinansiering.
- Integration av politisk utveckling inom högre utbildning, yrkesutbildning och vuxenundervisning i det överordnade arbetsprogrammet.

- Starka band mellan genomförandet och utvecklingen av de integrerade Lissabonriktlinjerna och arbetsprogrammet "Utbildning 2010" och framhävande av livslångt lärande enligt Lissabonstrategin.
- Ömsesidig frivillig uppföljning av utvecklingen mellan enskilda länder genom ömsesidigt lärande och ömsesidig bedömning.
- Säkerställande av att resultaten av det ömsesidiga lärandet når fram till de politiska beslutsfattarna och ministrarna.
- Ökat deltagande från civilsamhällets sida.
- Vidareutveckling av indikatorer och riktmärken i linje med rådets slutsatser från maj 2007.
- Bästa möjliga utnyttjande av gemenskapsfonder och gemenskapsprogram, särskilt det nya programmet för livslångt lärande (2007–2013) och sammanhållningspolitiska instrument.

För att säkerställa att de överenskomna prioriteringarna i arbetsprogrammet "Utbildning 2010" avspeglas fullt ut i den nationella politiken, bör de specifika åtgärder som nämns i den gemensamma rapporten 2006 vidtas.

Det bör etableras mekanismer för genomförande av arbetsprogrammet "Utbildning 2010" och strategier för livslångt lärande. Det behövs nära samordning med de ansvariga för den övergripande socioekonomiska politiken, särskilt Lissabonreformerna och de nationella strategierna för social integration.

De nationella målen och indikatorerna bör vidareutvecklas. I det sammanhanget bör hänsyn tas till målsättningar och riktmärken på europeisk nivå. Politik och praxis bör vara präglade av tillgänglig kunskap och utvärderingar. De gemensamma principer, riktlinjer och rekommendationer som godkänts på europeisk nivå erbjuder referenspunkter för utformningen av nationella reformer.

4.4. Förberedelse inför tiden efter 2010

Arbetsprogrammet "Utbildning 2010" ger praktiskt stöd till medlemsstaternas utbildningsreformer. Det har gjorts betydande framsteg sedan programmet inleddes 2002. Det tar dock en viss tid innan utbildningsreformer bär frukt. Ett antal stora problem är ännu inte lösta, samtidigt som nya utmaningar har dykt upp. Detta arbete, även samarbetet inom ramarna för Bologna- och Köpenhamnsprocesserna, måste fortsätta och genomföras på ett mer verkningsfullt sätt. Diskussioner om en uppdaterad strategisk ram för det europeiska samarbetet på utbildningsområdet bör därför inledas nu. Då utbildning är av avgörande betydelse för strategin för sysselsättning och tillväxt, måste stor hänsyn tas till dessa faktorer i den framtida utvecklingen av Lissabonprocessen.

BILAGA 1

Situation i länderna vad gäller antagande av en särskild strategi för livslångt lärande, referensramar för kvalifikationer, validering av icke-formellt och informellt lärande samt nationella mål inom områden med fastställda riktmärken.

J = Landet har redan en strategi, referensramar, ett valideringssystem eller nationella mål

U = Landet är i färd med att utveckla en strategi, referensramar eller ett valideringssystem

N = Landet har varken strategi, referensramar, valideringssystem eller nationella mål

P = Landet har en politik för livslångt lärande, men ingen uttrycklig strategi

Land	Uttryckliga nationella strategier för livslångt lärande	Nationella referensramar för kvalifikationer	System för validering av icke-formellt och informellt lärande	Nationella mål på alla eller några av de områden där EU-riktmärken har fastställts
AT	J	U	U	N
Be fr	J	U	J	J
Be nl	J	U	J	J
BG	U	U	U	N
CY	J	N	U	J
CZ	J	U	U	N
DE	J	U	N	N
DK	J	U	J	J
EE	J	U	U	J
EL	J	N	U	J
ES	J	U	U	J
FI	J	U	J	J
FR	P	J	J	J
HR	J	U	N	J
HU	J	U	N	J
IE	U	J	J	J
IS	P	N	U	N
IT	P	U	U	N
LI	P	N	N	N
LT	J	U	U	J
LU	P	U	U	N
LV	J	U	U	J
MT	U	J	N	J
NL	P	U	J	J
NO	J	N	J	N
PL	U	U	U	J
PT	P	U	J	J
RO	U	U	U	J
SE	J	N	U	N
SI	U	U	J	J
SK	J	U	U	J
TR	U	U	N	N
UK	J	J	U	J

BILAGA 2
(STATISTIKBILAGA)

**FRAMSTEG I FÖRHÅLLANDE TILL DE FEM REFERENSNIVÅERNA FÖR GENOMSNITTLIGA
EUROPEISKA RESULTAT (RIKTMÄRKEN) OCH ANDRA VIKTIGA UTBILDNINGSIKATORER**

Grundad på kommissionens arbetsdokument

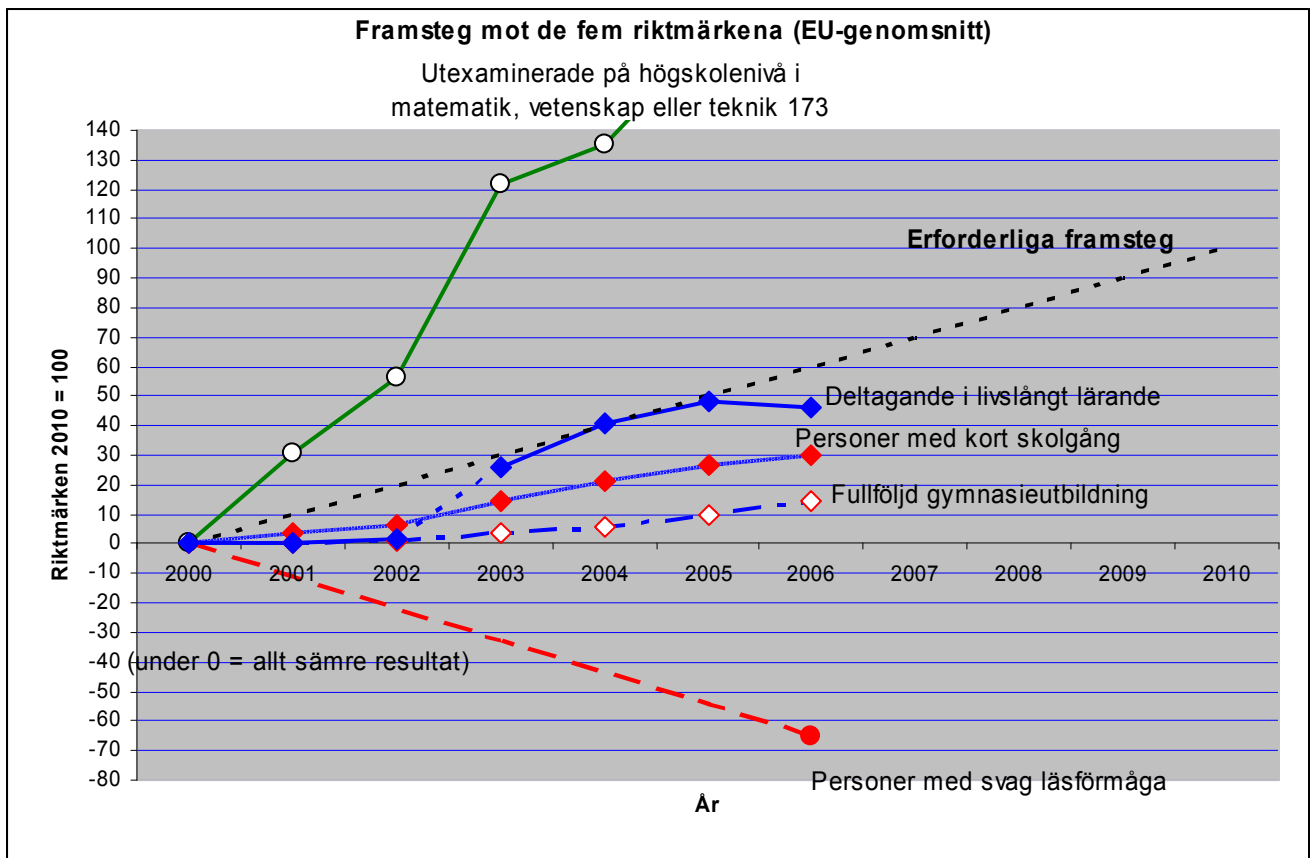
Progress towards the Lisbon objectives in education and training – Indicators and Benchmarks

SEC (2007) 1284.

Landskoder

	Europeiska unionen	PT	Portugal
BE	Belgien	RO	Rumänien
BG	Bulgarien	SI	Slovenien
CZ	Tjeckien	SK	Slovakien
DK	Danmark	FI	Finland
DE	Tyskland	SE	Sverige
EE	Estland	UK	Förenade kungariket
EL	Grekland		
ES	Spanien		Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
FR	Frankrike	IS	Island
IE	Irland	LI	Liechtenstein
IT	Italien	NO	Norge
CY	Cypern		
LV	Lettland		Kandidatländer
LT	Litauen	HR	Kroatien
LU	Luxemburg	TR	Turkiet
HU	Ungern		
MT	Malta		Övriga
NL	Nederländerna	JP	Japan
AT	Österrike	US/USA	Förenta staterna
PL	Polen		

ÖVERSIKT AV FRAMSTEGEN INOM DE FEM OMRÅDEN MED RIKTMÄRKEN

Viktiga resultat:

- * Vad gäller antalet utexaminerade på högskolenivå i matematik, vetenskap och teknik kommer riktmärket att överskridas – erforderliga framsteg har gjorts redan under perioden 2000–2003.
- * Vissa framsteg har gjorts i fråga om deltagande i livslångt lärande. En stor del av förbättringen beror dock på ändringar av undersökningsmetoderna i flera medlemsstater, något som har lett till ett högre nominellt deltagande i procent och betyder att framstegen inte är så betydande som de syns vara.
- * Det föreligger en stadig förbättring avseende personer med kort skolgång, men snabbare framsteg behövs om riktmärket ska uppnås.
- * Det har gjorts små framsteg vad gäller genomgången gymnasieutbildning.
- * Resultatet i fråga om personer med svag läsförmåga har försämrats i stället för att förbättras enligt riktmärket.

Metodanmärkingar: I diagrammet representeras år 2000 av noll och riktmärket för år 2010 av 100. De resultat som har uppnåtts varje år mäts alltså i förhållande till riktmärket för 2010. En diagonal linje visar erforderliga framsteg, dvs. att 10 % förbättring krävs varje år för att nå riktmärket. Om en linje ligger under denna diagonala linje är framstegen otillräckliga. Vad gäller deltagandet i livslångt lärande finns de många brutna tidserier: en del länder har sett över sina datainsamlingsmetoder mellan 2002 och 2003. De nya metoderna leder till bättre resultat från och med 2003 och framstegen från 2002 till 2003 syns alltså vara större än de verkligen är. Av den anledningen har linjen 2002–2003 för livslångt lärande prickats. För personer med svag läsförmåga (uppgifter från Pisa-undersökningen) finns endast två datapunkter (2000 och 2006) för de 19 länder som ingår i jämförelsen (jämförbara resultat 2003 endast för 16 länder).

ÖVERSIKT AV FRAMSKTEGEN INOM DE FEM OMRÅDEN MED RIKTMÄRKEN
Översikt över de tre riktmärkena för skolnivåer

Situation (senaste tillgängliga år) och framsteg sedan 2000	Personer med svag läsförmåga (OECD/PISA) Ålder 15 år, %	Personer med kort skolgång: (Eurostat, Arbetskraftsundersökningen (LFS). (18-24, %)	Personer med utbildning på gymnasienivå (Eurostat, Arbetskraftsundersökningen (LFS)). (20-24, %)
EU-genomsnitt 2006	24,1	15,3	77,8
EU-genomsnitt 2000	21,3	17,6	76,6
Källa:	OECD (PISA)	Eurostat (LFS)	Eurostat (LFS)
Belgien	0	0	0
Bulgarien	-	+	++
Tjeckien	-	0	0
Danmark	++	+	++
Tyskland	++	+	-
Estland	/	+	++
Irland	0	++	++
Grekland	-	+	++
Spanien	-	-	-
Frankrike	-	+	0
Italien	-	++	++
Cypern	: ⁴³	++	++
Lettland	++	+	++
Litauen	/	++	++
Luxemburg	0	-	-
Ungern	++	+	0
Malta	:	++	++
Nederländerna	-	++	++
Österrike	-	+	0
Polen	++	+	++
Portugal	++	+	++
Rumänien	-	++	+
Slovenien	/	(++)	++
Slovakien	-	-	-
Finland	++	+	-
Sverige	-	-	+
Förenade kungariket	/	++	+
Kroatien	:	++	++
Turkiet	++	++	++
Island	-	+	++
Norge	-	++	-

⁴³ CY kunde inte delta på grund av bristande enhällighet mellan OECD:s medlemsstater,

Resultat nu (senast tillg.. uppgifter)

Mörkgrön	Över EU-genomsnittet
Ljusrosa	Under EU-genomsnitt
Vit	Inga uppgifter

Jämförelse med 2000

++ större förbättring än EU-genomsnittet

+ förbättring, men mindre än EU-genomsnittet

0 förändring mindre än 1 % av värdet eller, i fråga om personer med svag läsförmåga, sannolikt lågsignifikant förändring.

- försämring

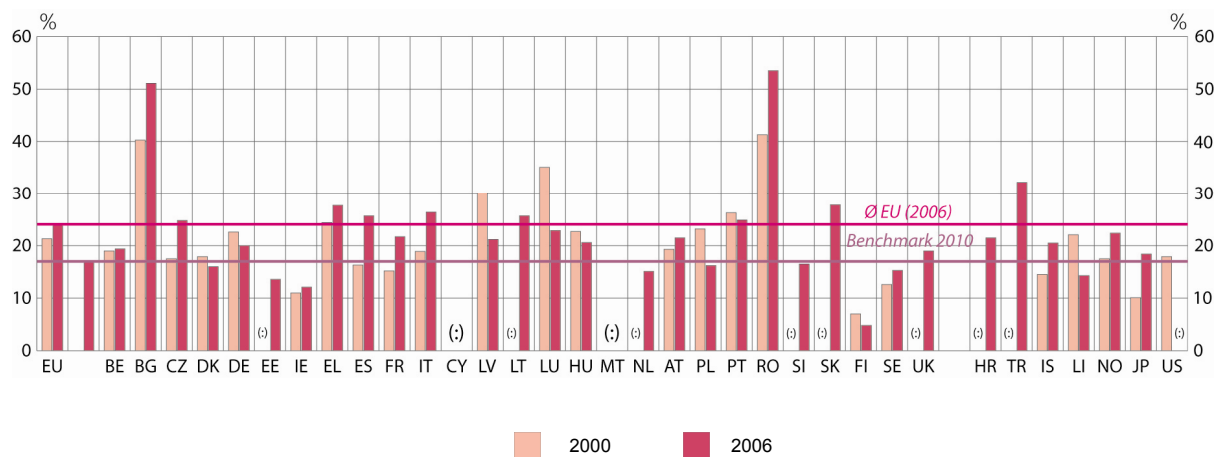
() ej jämförbara eller otillförlitliga resultat

: : Inga uppgifter

/ Ingen tidserie

I fråga om personer med svag läsförmåga gäller jämförelsen tiden 2003–2006 för LU, NL, SK och TR. Se noter till tabellerna över enskilda riktmärken för ytterligare uppgifter.

NYCKELKOMPETENSER
Procentandel elever med läsförståelse på nivå 1 och lägre
(enligt PISA-skalan för läsförståelse) 2000–2006

% med svag läsförmåga	Samtliga		Flickor	Pojkar
	2000	2006	2006	2006
EU	21,3	24,1	17	30,4
Belgien	19,0	19,4	13,3	24,9
Bulgarien	40,3	51,1	40,4	60,9
Tjeckien	17,5	24,8	16,9	30,8
Danmark	17,9	16,0	11,4	20,7
Tyskland	22,6	20,0	14,2	25,5
Estland	:	13,6	7,0	19,9
Irland	11,0	12,1	7,7	16,6
Grekland	24,4	27,7	16,2	38,6
Spanien	16,3	25,7	18,9	32,3
Frankrike	15,2	21,7	16,5	27,3
Italien	18,9	26,4	19,9	33,0
Cypern	:	:	:	:
Lettland	30,1	21,2	12,8	30,1
Litauen	:	25,7	16,6	34,5
Luxemburg	(35,1)	22,9	17,4	28,2
Ungern	22,7	20,6	13,2	27,3
Malta	:	:	:	:
Nederländerna	(9,5)	15,1	11,6	18,5
Österrike	19,3	21,5	15,4	27,4
Polen	23,2	16,2	10,2	22,4
Portugal	26,3	24,9	19,6	30,7
Rumänien	41,3	53,5	43,5	63,5
Slovenien	:	16,5	7,9	25,2
Slovakien	:	27,8	20,1	35,0
Finland	7,0	4,8	1,6	8,1
Sverige	12,6	15,3	9,6	20,7
Förenade kungariket	(12,8)	19,0	14,1	24,0
Kroatien	:	21,5	12,6	30,5
Turkiet	:	32,2	21,5	41,0
Island	14,5	20,5	12,5	28,3
Liechtenstein	22,1	14,3	11,1	18,0
Norge	17,5	22,4	14,9	29,4
Japan	10,1	18,4	13,3	23,5
Förenta staterna	17,9	:	:	:

Källa: OECD (PISA)

År 2000 var andelen 15-åringar i EU med svag läsförmåga 21,3 % (det finns uppgifter endast från 18 medlemsstater). Enligt riktmärket bör denna andel ha minskat med en femtedel 2010 (och således vara 17,0 %). Andelen har minskat i en del medlemsstater (särskilt i Tyskland, Polen och Lettland) men i de flesta medlemstater har den ökat och resultatet på EU-nivå har försämrats (2006: 24,1 %).

Ytterligare anmärkningar:

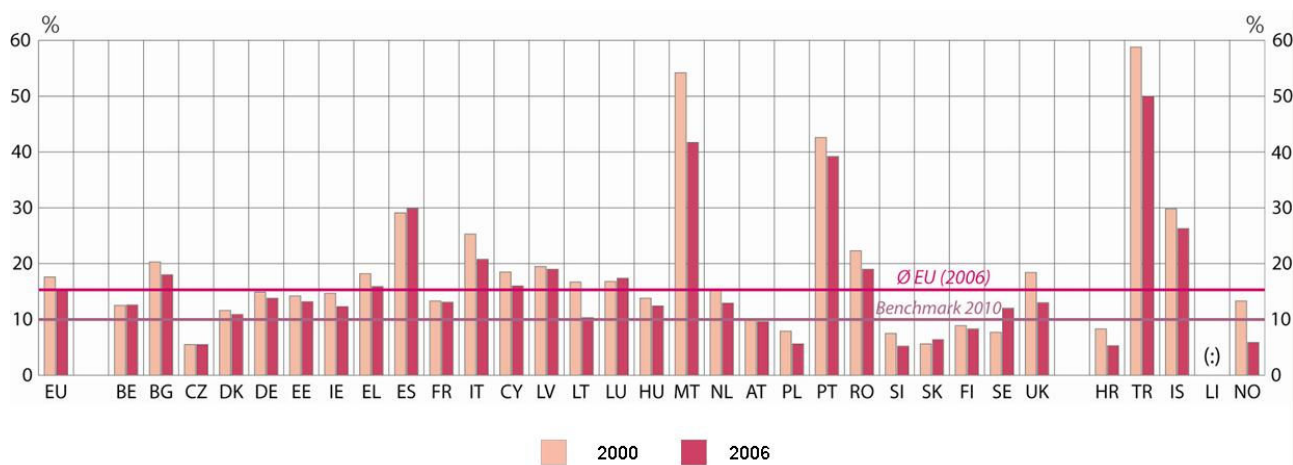
Uppgiften för EU: Vägt medelvärde grundat på antalet inskrivna elever och uppgifter för 19 länder (LU, NL och UK är inte representativa år 2000, deras resultat har därför angivits inom hakparentes och värdena ingår inte i beräkningarna).

MT kunde inte delta i Pisa-undersökningen.

CY kunde inte delta på grund av bristande enhällighet mellan OECD:s medlemsstater.

PERSONER MED KORT SKOLGÅNG

Andel av befolkningen i åldern 18–24 år med endast utbildning på grundskolans högstadium som inte studerar, 2000–2006

Personer med kort skolgång, %	Samtliga		Kvinnor	Män
	2000	2006	2006	2006
EU-27	17,6	15,3	13,2	17,5
Belgien	12,5	12,6	10,2	14,9
Bulgarien	20,3	18,0	17,9	18,2
Tjeckien	5,5	5,5	5,4	5,7
Danmark	11,6	10,9	9,1	12,8
Tyskland	14,9	13,8	13,6	13,9
Estland	14,2	13,2	10,7 (o)	19,6 (o)
Irland	14,7	12,3	9,0	15,6
Grekland	18,2	15,9	11,0	20,7
Spanien	29,1	29,9	23,8	35,8
Frankrike	13,3	13,1	11,2	15,1
Italien	25,3	20,8	17,3	24,3
Cypern	18,5	16,0	9,2	23,5
Lettland	19,5	19,0 (p)	16,1 (p)	21,6 (p)
Litauen	16,7	10,3	7,0 (o)	13,3 (o)
Luxemburg	16,8	17,4	14,0	20,9
Ungern	13,8	12,4	10,7	14,0
Malta	54,2	41,7	38,8	44,6
Nederländerna	15,5	12,9	10,7	15,1
Österrike	10,2	9,6	9,8	9,3
Polen	7,9	5,6	3,8	7,2
Portugal	42,6	39,2 (p)	31,8(p)	46,4(p)
Rumänien	22,3	19,0	18,9	19,1
Slovenien	7,5	5,2 (o)	3,3(o)	6,9(o)
Slovakien	5,6	6,4	5,5	7,3
Finland	8,9	8,3 (p)	6,4(p)	10,4(p)
Sverige	7,7	12,0	10,7	13,3
Förenade kungariket	18,4	13,0	11,4	14,6
Kroatien	8,3	5,3 (o)	5,3(o)	5,3 (o)
Turkiet	58,8	50,0	42,7	56,6
Island	29,8	26,3 (p)	22,0(p)	30,5(p)
Liechtenstein	:	:	:	:
Norge	13,3	5,9	4,3	7,4

År 2006 uppgick andelen ungdomar 18–24 år i EU-27 med kort skolgång till ca 15 %. Fortlöpande förbättringar de senaste åren har minskat denna andel men det behövs snabbare framsteg för att nå EU-riktmärket 10 % 2010.

I flera medlemsstater, särskilt de nordiska länderna och många av de nya medlemsstaterna, är denna andel dock redan lägre än 10 %.

Ytterligare anmärkningar:

BG, PL, SI: resultaten för 2001 ersätter resultaten för 2000.

CZ, IE, LV, SK, HR: resultaten för 2002 ersätter resultaten för 2000.

CY: Det finns ett antal särskilda nationella faktorer som påverkar den internationella jämförelsen av uppgifterna, bland annat det stora antal cyprioter som studerar utomlands.

Resultaten för CY är därför underskattade.

EE: Resultaten för 2005 ersätter resultaten för 2006.

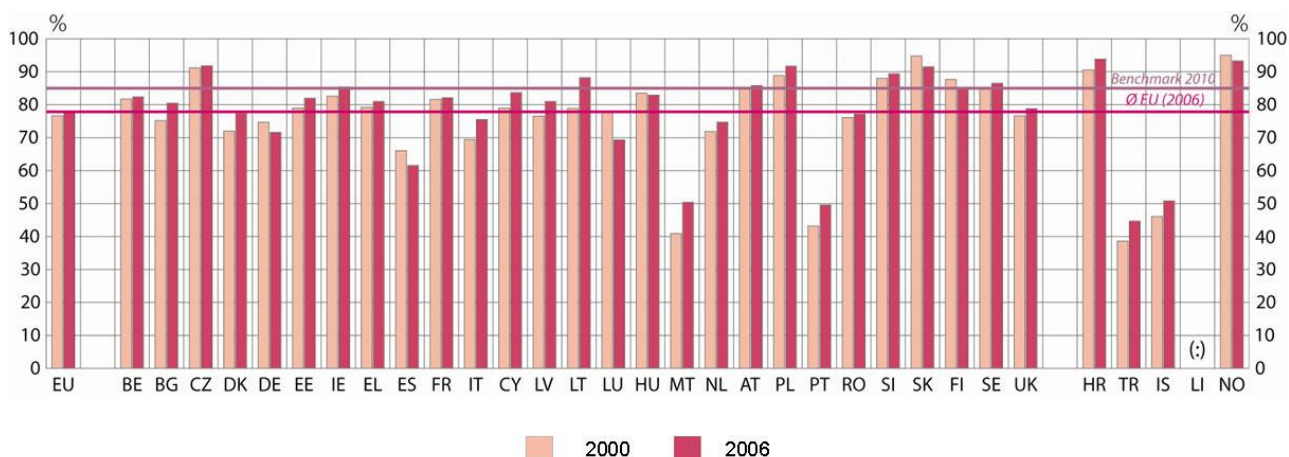
Källa: Eurostat (Arbetskraftsundersökningen, uppgifter för våren)

(o) Otillförlitlig eller osäker uppgift

(p) Preliminär uppgift

UNGDOMAR SOM HAR GENOMGÅTT EN UTBILDNING PÅ GYMNASIENIVÅ

Andel av befolkningen i åldern 20–24 år som har genomgått en utbildning på lägst gymnasienivå

Fullföljd gymnasie-	Samtliga		Kvinnor	Män
	2000	2006	2006	2006
EU-27	76,6	77,8	80,7	74,8
Belgien	81,7	82,4	85,6	79,1
Bulgarien	75,2	80,5 (p)	81,1(p)	80,0 (p)
Tjeckien	91,2	91,8	92,4	91,1
Danmark	72,0	77,4	81,5	73,4
Tyskland	74,7	71,6	73,5	69,8
Estland	79,0	82,0	89,8	74,1
Irland	82,6	85,4	89,1	81,8
Grekland	79,2	81,0 (p)	86,6(p)	75,5 (p)
Spanien	66,0	61,6	69,0	54,6
Frankrike	81,6	82,1	84,3	80,0
Italien	69,4	75,5 (p)	79,4(p)	71,7 (p)
Cypern	79,0	83,7 (p)	90,7(p)	76,1(p)
Lettland	76,5	81,0	86,2	75,9
Litauen	78,9	88,2	91,2	85,3
Luxemburg	77,5	69,3	74,5	64,0
Ungern	83,5	82,9	84,7	81,2
Malta	40,9	50,4 (p)	52,8(p)	48,1 (p)
Nederländerna	71,9	74,7	79,6	69,9
Österrike	85,1	85,8	86,7	84,9
Polen	88,8	91,7	93,8	89,6
Portugal	43,2	49,6	58,6	40,8
Rumänien	76,1	77,2 (p)	77,8(p)	76,6 (p)
Slovenien	88,0	89,4	91,4	87,7
Slovakien	94,8	91,5	91,7	91,2
Finland	87,7	84,7 (p)	87,0(p)	82,3 (p)
Sverige	85,2	86,5	88,6	84,5
Förenade kungariket	76,6	78,8	80,3	77,3
Kroatien	90,6	93,8	94,9	92,8
Turkiet	38,6	44,7	51,7	38,9
Island	46,1	50,8(p)	57,7(p)	44,5 (p)
Liechtenstein	:	:	:	:
Norge	95,0	93,3 (p)	95,4 (p)	91,2 (p)

Källa: Eurostat (Arbetskraftsundersökningen)
(p) preliminär uppgift
HR: 2000 ersätter 2002, 2005 ersätter 2006

Andelen ungdomar (i åldern 20–24 år) som har fullföljt en utbildning på gymnasienivå har förbättrats endast obetydligt sedan 2000. Det har alltså gjorts små framsteg mot att nå riktmärket att denna andel ska uppgå till åtminstone 85 % senast 2010. Några länder med en relativt sett liten andel, särskilt Portugal och Malta, har dock gjort avsevärda framsteg de allra senaste åren. Det bör också noteras att många av de nya medlemsstaterna redan har resultat som överskrider riktmärket för 2010 och att i fyra av dessa, Tjeckien, Polen, Slovenien och Slovakien, samt i Norge och Kroatien, är denna andel redan 90 % eller större.

Ytterligare anmärkningar:

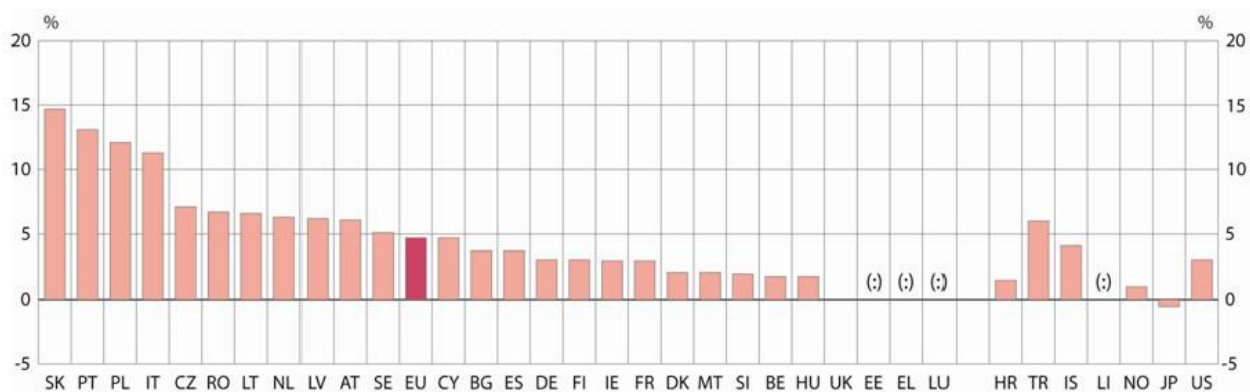
CY: Det finns ett antal särskilda nationella faktorer som påverkar den internationella jämförelsen av uppgifterna, bland annat det stora antal cyprioter som studerar utomlands. Resultaten för CY är därför underskattade.

Sedan utgåvan av den 5 december 2005 har Eurostat tillämpat en förfinad definition av utbildning på gymnasienivå ("upper secondary education") för att bättre kunna jämföra resultat inom EU.. Från och med 1998 års uppgifter tillhör ISCED nivå 3c-program kortare än två år inte längre nivån gymnasieutbildning ("upper secondary level") utan nivån utbildning på högstadienivå ("lower secondary education"). Den förändring medför en översyn av resultaten i DK (fr.o.m. 2001) ES, CY och IS. Definitionen kan dock ännu inte tillämpas i EL, IE och AT där samtliga ISCED 3c-nivåer fortfarande ingår.

UTEXAMINERADE I MATEMATIK, NATURVETENSKAP ELLER TEKNIK

Ökning av andelen utexaminerade universitets- och högskolestuderande
på det matematiska, naturvetenskapliga eller tekniska området

Genomsnittlig tillväxttakt 2000–2005

	Utexaminerade per 1000, 20–29 år	Genomsnittlig Tillväxt per år	Andel kvinnliga utexaminerade (%)	
			2000	2005
EU-27	13,1	4,7	30,8	31,2
Belgien	10,9	1,8	25,0	27,3
Bulgarien	8,6	3,8	45,6	41,1
Tjeckien	8,2	7,1	27,0	27,4
Danmark	14,7	2,1	28,5	33,9
Tyskland	9,7	3,1	21,6	24,4
Estland	12,1	10,0	35,7	43,5
Irland	24,5	3,0	37,9	30,5
Grekland	10,1	:	:	40,9
Spanien	11,8	3,8	31,5	29,6
Frankrike	22,5	3,0	30,8	28,4
Italien	13,3	11,3	36,6	37,1
Cypern	3,6	4,7	31,0	38,1
Lettland	9,8	6,2	31,4	32,8
Litauen	18,9	6,6	35,9	35,2
Luxemburg	:	:	:	:
Ungern	5,1	1,8	22,6	30,0
Malta	3,4	2,1	26,3	30,1
Nederländerna	8,6	6,3	17,6	20,3
Österrike	9,8	6,1	19,9	23,3
Polen	11,1	12,1	35,9	36,6
Portugal	12,0	13,1	41,9	39,9
Rumänien	10,3	6,7	35,1	40,0
Slovenien	9,8	2,0	22,8	26,2
Slovakien	10,2	14,7	30,1	35,3
Finland	17,7	3,1	27,3	29,7
Sverige	14,4	5,1	32,1	33,8
Storbritannien	18,4	-0,1	32,1	30,8
Kroatien	5,7	1,5	:	32,7
Turkiet	5,7	6,0	31,1	28,5
Island	10,1	4,1	37,9	37,2
Liechtenst.	12,7	:	:	28,6
Norge	9,0	1,0	26,8	26,0
Japan	13,7	-1,1	12,9	14,7
Förenta staterna	10,6	3,1	31,8	31,1

Källa: Eurostat (UOE) och beräkningar grundade på Eurostat-uppgifter.

Antalet utexaminerade universitets- och högskolestuderande på det matematiska, naturvetenskapliga eller tekniska området (MNT-utexaminerade) i EU-27 har sedan år 2000 ökat med 170 000 personer eller med mer än 25 %. EU har alltså redan nått riktmärket att antalet MNT-utexaminerade ska ha ökat med 15 % senast 2010. Vad gäller det andra målet, att minska obalansen mellan könen, har framstegen varit mer begränsade. Andelen kvinnliga MNT-utexaminerade har ökat från 30,8 % år 2000 till 31,2 % år 2005. Slovakien, Portugal och Polen uppvisar den största årliga tillväxten av antalet MNT-utexaminerade (>12 %) medan Bulgarien, Estland, Grekland och Rumänien uppvisar bäst resultat i fråga om balans mellan könen.

Ytterligare anmärkningar:

För länder med brutna uppgiftsserier har tillväxttakten beräknats för år med obrutna serier. PL: tillväxten beräknad på 2001-2005, RO: tillväxten beräknad på 2000-2002 and 2003-2005. HR: tillväxt 2003-2005, SE: tillväxt 2000-2003, HU: tillväxt 2000-2003.

BE: Uppgifterna för den flamländska gemenskapen exkluderar dubbla kvalifikationer i utbildning på högskolenivå utanför universitet och oberoende privata institutioner (antalet sådana är dock litet) samt den tysktalande gemenskapen.

EE: Nationella uppgifter för 2000.

IT: Resultatet för 2005 uppskattat av kommissionen.

CY: Uppgifterna exkluderar studerande på högskolenivå som utexamineras utomlands.

Över hälften av antalet studerande på högskolenivå studerar utomlands.

LU: Luxemburg har inget fullständigt universitetssystem, de flesta MNT-studerande studerar och utexamineras utomlands.

AT: 2000: ISCED-nivå 5B avser föregående år. HU: 2004: Ändringar av insamlingen av uppgifter om antalet utexaminerade per område leder till bruten tidserie.

PL: Uppgifterna för år 2000 exkluderar avancerade forskningsprogram (ISCED-nivå 6).

RO: Uppgifterna för 2000–2002 exkluderar dubbla kvalifikationer och avancerade forskningsprogram (ISCED-nivå 6). Serien är därför bruten 2003.

SE: 2004: Ändringar av insamlingen av uppgifter om antalet utexaminerade per område leder till bruten tidserie.

UK: Nationella uppgifter har använts för 2000.

LI: Uppgifterna för 2003–2004 exkluderar studerande på högskolenivå som utexamineras utomlands.

Livslångt lärande, deltagande i % Källa: Eurostat	Samtliga		Kvinnor	Män
	2000	2006	2006	2006
EU-27	7,1	9,6	10,4	8,8
Belgien	6,2	7,5(p)	7,6 (p)	7,4 (p)
Bulgarien	1,4	1,3	1,3	1,3
Tjeckien	5,6	5,6	5,9	5,4
Danmark	19,4	29,2	33,8	24,6
Tyskland	5,2	7,5	7,3	7,8
Estland	6,5	6,5	8,6	4,2 (o)
Irland	5,5	7,5	8,9	6,1
Grekland	1,0	1,9	1,8	2,0
Spanien	4,1	10,4	11,5	9,3
Frankrike	2,8	7,5	7,8	7,2
Italien	4,8	6,1	6,5	5,7
Cypern	3,1	7,1	7,8	6,5
Lettland	7,3	6,9(p)	9,3 (p)	4,1 (p)
Litauen	2,8	4,9(p)	6,6 (p)	2,9 (o)
Luxemburg	4,8	8,2	8,7	7,6
Ungern	2,9	3,8	4,4	3,1
Malta	4,5	5,5	5,6	5,5
Nederländerna	15,5	15,6	15,9	15,3
Österrike	8,3	13,1	14,0	12,2
Polen	4,3	4,7	5,1	4,3
Portugal	3,4	3,8(p)	4,0 (p)	3,7 (p)
Rumänien	0,9	1,3	1,3	1,3
Slovenien	7,3	15,0	16,3	13,8
Slovakien	8,5	4,3	4,6	4,0
Finland	17,5	23,1	27,0	19,3
Sverige	21,6	32,1	36,5	27,9
Förenade kungariket	20,5	26,6	31,2 (p)	31,2
Kroatien	1,9	2,1	2,1	2,0
Turkiet	1,0	2,0	2,4	1,6
Island	23,5	25,7	29,8	21,6
Norge	13,3	18,7	20,2	17,2

Källa: Eurostat (Arbetskraftsundersökningen)

p= preliminär uppgift, o= otillförlitlig eller osäker uppgift

År 2006 deltog 9,6 % av befolkningen i yrkesverksam ålder i utbildning (under de fyra veckor som föregick undersökningen). Eftersom brott i tidserierna gör att framstegen överskattas är ökningen begränsad. Det behövs ytterligare insatser för att nå riktmärket 12,5 % deltagande 2010¹. De nordiska länderna, Storbritannien, Slovenien och Nederländerna uppvisar för närvarande det högsta deltagandet.

¹ Uppgifterna för att bedöma resultatet i förhållande till riktmärket avser en period om fyra veckors deltagande (arbetskraftsundersökningen 2004). Med en längre period skulle deltagandeandelen vara högre. Eurostatuppgifter från arbetskraftsundersökningens ad hoc-modul för livslångt lärande som genomfördes 2003 (och avsåg en period om 12 månader) visar en deltagandeandel på 42 % (4,4 % i formell utbildning, 16,5 % i icke-formell utbildning och nästan var tredje europé uppger sig ha deltagit i någon form av informell utbildning).

Ytterligare anmärkningar:

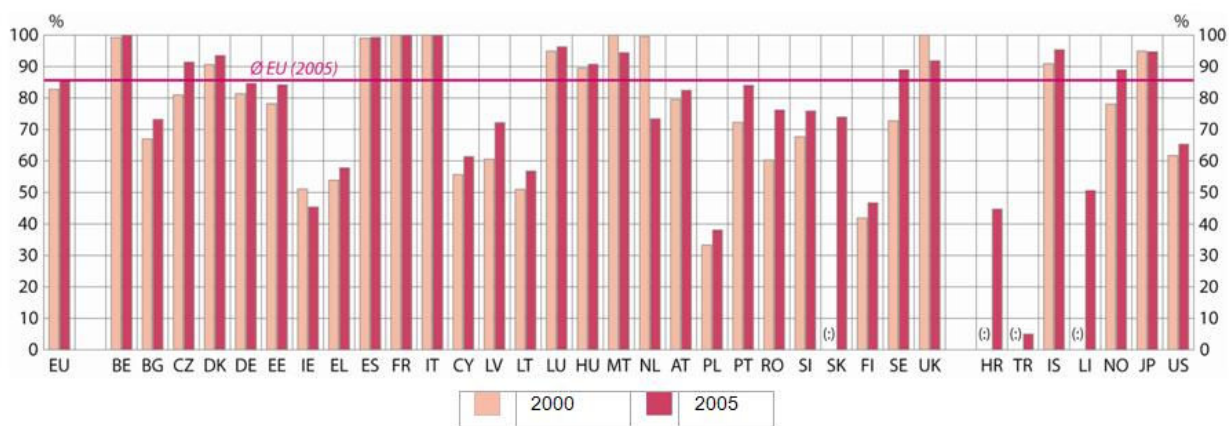
På grund av att harmoniserade begrepp och definitioner har införts i undersökningen finns det för flera år brutna tidserier för flera länder (under tiden 2000–2006).

BG, PL, SI: Resultaten för 2001 ersätter resultaten för 2000.

CZ, IE, LV, SK, HR: Resultaten för 2002 ersätter resultaten för 2000.

SE, HR, IS: Resultaten för 2005 ersätter resultaten för 2006.

DELTAGANDE I FÖRSKOLA Andel fyraåringar i förskola, 2000–2005

Andel deltagande 4-åringar i %	2000	2004	2005
EU-27	82,8	84,6	85,7
Belgien	99,2	99,9	100
Bulgarien	67,0	72,6	73,2
Tjeckien	81,0	91,2	91,4
Danmark	90,6	93,4	93,5
Tyskland	81,4	84,3	84,6
Estland	78,2	83,9	84,2
Irland	51,1	46,6	45,4
Grekland	53,9	57,2	57,8
Spanien	99,0	100	99,3
Frankrike	100	100	100
Italien	100	100	100
Cypern	55,7	61,2	61,4
Lettland	60,6	69,1	72,2
Litauen	51,0	54,5	56,8
Luxemburg	94,9	83,5	96,3
Ungern	89,5	92,3	90,7
Malta	100	97,5	94,4
Nederländerna	99,5	74,0	73,4
Österrike	79,5	82,1	82,5
Polen	33,3	35,7	38,1
Portugal	72,3	79,9	84,0
Rumänien	60,3	75,2	76,2
Slovenien	67,7	77,8	75,9
Slovakien	:	71,7	74,0
Finland	41,9	46,1	46,7
Sverige	72,8	87,7	88,9
Förenade kungariket	100	92,9	91,8
Kroatien	:	42,4	44,7
Turkiet	:	3,4	5,0
Island	90,9	95,1	95,3
Liechtenstein	:	52,2	50,6
Norge	78,1	86,9	88,9
Japan	94,9	95,2	94,7
Förenta staterna	61,7	64,1	65,3

Källa: Eurostat (UOE)

Mellan 2000 och 2005 steg i EU-27 andelen fyraåringar som går i skola (till större delen i förskola men i vissa länder redan lågstadium) med ca 3 procentenheter till över 85 %. 2005 gick nästan alla (99%) fyraåringar i Frankrike, Belgien, Italien och Spanien i skola, medan motsvarande andel låg under 50 % i Irland, Polen och Finland.

Ytterligare anmärkningar:

Uppgifterna inkluderar både förskola och lågstadium.

BE: Uppgifterna omfattar inte oberoende privata institutioner, men detta berör endast ett mycket begränsat antal barn. Det finns inga uppgifter för den tysktalande gemenskapen.

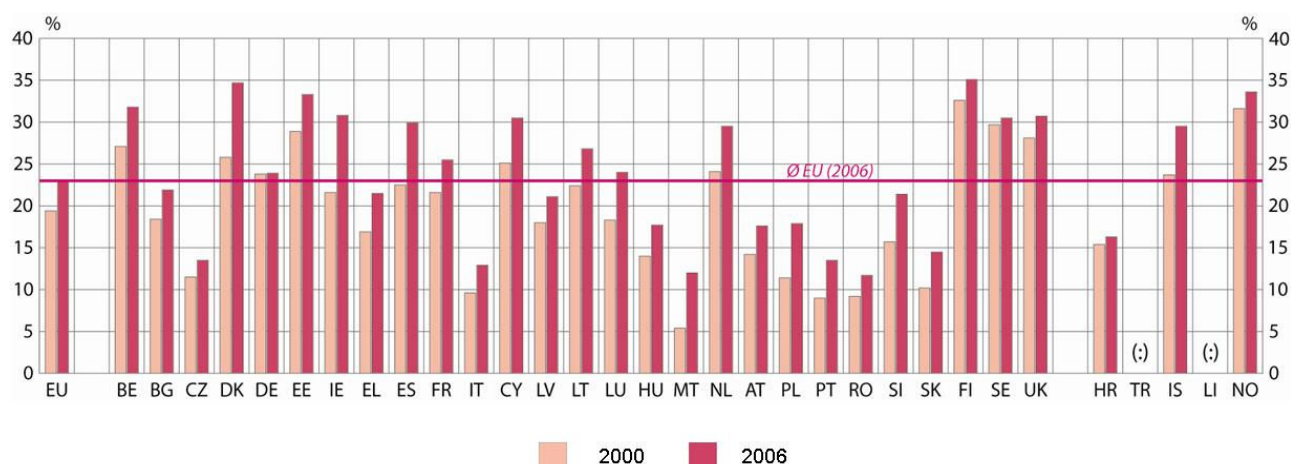
IE: Det finns ingen officiell skolgång på ISCED-nivå 0. Många barn får någon form av skolgång på denna nivå, men för det mesta saknas uppgifterna.

NL: 2002 ändrades referensdatum för insamling av dessa uppgifter från den 31 december till den 1 oktober.

FI: Uppgifterna inkluderar barn i daghem men inte andra former av barnomsorg.

DEN VUXNA BEFOLKNINGENS UTBILDNINGSNIVÅ

Vuxen befolkning (25–64 års ålder) med eftergymnasial utbildning

% vuxna (25–64 år) med eftergymnasial utbildning		
	2000	2006
EU-27	19.4	22.9
Belgien	27.1	31.8
Bulgarien	18.4	21.9
Tjeckien	11.5	13.5
Danmark	25.8	34.7
Tyskland	23.8	23.9
Estland	28.9	33.3
Irland	21.6	30.8
Grekland	16.9	21.5
Spanien	22.5	29.9
Frankrike	21.6	25.5p
Italien	9.6	12.9
Cypern	25.1	30.5
Lettland	18.0	21.1
Litauen	22.4	26.8
Luxemburg	18.3	24.0
Ungern	14.0	17.7
Malta	5.4	12.0
Nederländerna	24.1	39.5
Österrike	14.2	17.6
Polen	11.4	17.9
Portugal	9.0	13.5
Rumänien	9.2	11.7
Slovenien	15.7	21.4
Slovakien	10.2	14.5
Finland	32.6	35.1
Sverige	29.7	30.5
UK	28.1	30.7
Kroatien	15.4	16.3
Island	23.7	29.5
Norge	31.6	33.6

2006 hade 23 % av EU:s befolkning i yrkesverksam ålder eftergymnasial utbildning, en ökning med mer än 3 procentenheter jämfört med 2000. Denna andel var högst i Finland, Danmark och Estland, medan den i en del medlemsstater understeg 15 %. I vissa av dessa länder har emellertid antalet inskrivna i eftergymnasial utbildning ökat betydligt den senaste tiden.

Ytterligare anmärkningar:

Eftergymnasial utbildning omfattar ISCED-nivåerna 5 och 6.

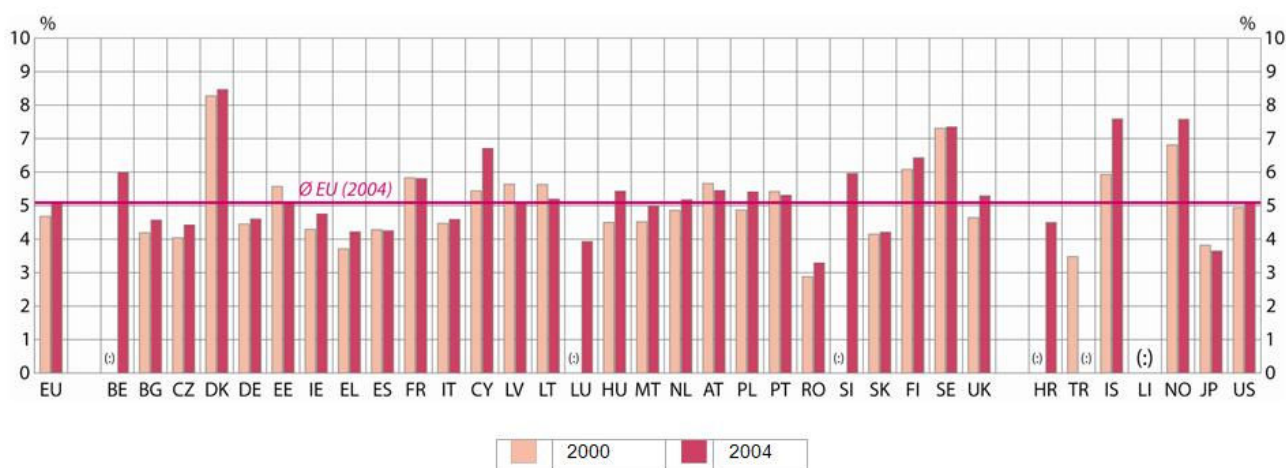
LT: Resultaten för 2001 ersätter resultaten för 2000.

HR: Resultaten för 2002 ersätter resultaten för 2000.

Källa: Eurostat (Arbetskraftsundersökningen)

INVESTERINGAR I MÄNSKLIGA RESURSER

Offentliga utgifter för utbildning i procent av BNP, 2000–2004

Utbildningsutgifter i % av BNP	Offentliga			Privata
	2000	2003	2004	2004
EU-27	4,68	5,17	5,09	0,64
Belgien	:	6,06	5,99	0,34
Bulgarien	4,19	4,24	4,57	0,65
Tjeckien	4,04	4,51	4,42	0,61
Danmark	8,28	8,33	8,47	0,32
Tyskland	4,45	4,71	4,60	0,91
Estland	5,57	5,43	5,09	:
Irland	4,29	4,41	4,75	0,32
Grekland	3,71	3,94	4,22	0,20
Spanien	4,28	4,28	4,25	0,61
Frankrike	5,83	5,88	5,81	0,54
Italien	4,47	4,74	4,59	0,46
Cypern	5,44	7,30	6,71	1,17
Lettland	5,64	5,32	5,08	0,82
Litauen	5,63	5,18	5,20	0,48
Luxemburg	:	3,80	3,93	:
Ungern	4,50	5,85	5,43	0,52
Malta	4,52	4,78	4,99	0,46
Nederländerna	4,86	5,12	5,18	0,50
Österrike	5,66	5,50	5,45	0,39
Polen	4,87	5,62	5,41	0,59
Portugal	5,42	5,61	5,31	0,13
Rumänien	2,88	3,44	3,29	:
Slovenien	:	6,02	5,96	0,86
Slovakien	4,15	4,34	4,21	0,76
Finland	6,08	6,41	6,43	0,13
Sverige	7,31	7,47	7,35	0,20
Förenade kungariket	4,64	5,38	5,29	0,95
Kroatien	:	4,53	4,50	:
Turkiet	3,48	3,74	:	:
Island	5,93	7,81	7,59	0,75
Norge	6,81	7,62	7,58	0,05
Japan	3,82	3,70	3,65	1,23
Förenta staterna	4,94	5,43	5,12	2,37

Mellan 2000 och 2003 ökade utbildningsinvesteringarnas andel av BNP väsentligt i EU-medlemsstaterna. Denna stigande tendens bröts dock 2004 och ersattes av en viss nedgång jämfört med föregående år. Eftersom BNP ökade i absoluta tal, ökade dock de offentliga utgifterna för utbildning fortfarande. Tillgängliga uppgifter visar på mycket stora skillnader i utgiftsnivå mellan länderna.

Ytterligare anmärkningar:

Uppgifterna omfattar formell utbildning, inklusive formell vuxenutbildning.

Med "privat" avses utgifter för utbildningsinstitutioner som finansieras med privata medel.

DK: Uppgifter om utgifter för eftergymnasial utbildning på icke högskole- eller universitetsnivå saknas.

EL, LU, PT: Uppgifter om kostnad för förtidspensionering saknas.

CY: Inklusive ekonomiskt stöd till studerande utomlands.

PL, SK, NO: Inklusive utgifter för barnomsorg på förskolenivå.

FR: Exklusive de franska utomeuropeiska departementen

HR: Utgifter för utbildningsinstitutioner som finansieras med privata medel.

LU: Utgifter för högskole- och universitetsutbildning ingår inte.

PT: Lokala myndigheters utgifter ingår inte.

UK, JP, US: Anpassning av BNP till budgetåret, vilket avviker från kalenderåret.

TR, IS: Utgifter för förskola ingår inte.

TR: Lokala och regionala myndigheters utgifter ingår inte.

US: Utgifter för utbildningsinstitutioner som finansieras med privata medel.

Källa: Eurostat (UOE). Uppgifterna på EU-nivå är

kommissionen uppskattningar. Uppgifterna för år 2000 är

uppskattningar från GD utbildning och kultur.